



## **Kadernota 2015-2019**

### **Gemeente Langedijk**

Verzonden aan de raad op 29 mei 2015.

## Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Raadsvoorstel.....	4
Raadsbesluit.....	9
Meerjarenperspectief.....	10
Toelichting Meerjarenperspectief.....	12
Bijlagen.....	17
Begrotingswijziging.....	17
Meerjareninvesteringsplan.....	18
Reserves.....	26
Voorzieningen.....	27
Moties en amendementen.....	28

## Inleiding

Hierbij ontvangt u de Kadernota 2015–2019.

Evenals in de vorige kadernota informeren wij u over de 'autonome ontwikkelingen (1<sup>e</sup> kwartaalrapportage)' in de voorliggende kadernota. Dit betreft de financiële ontwikkelingen van de eerste vier maanden van het lopende begrotingsjaar.

In het meerjarenperspectief van deze kadernota zijn de autonome ontwikkelingen per onderwerp weergegeven. In de Toelichting Meerjarenperspectief zijn deze afzonderlijk toegelicht. Hierin zijn ook de nog in vullen (restant) maatregelen uit de lopende takendiscussie en de meerjarige effecten van de Eindejaarsrapportage 2014 en de Jaarrekening 2014 meegenomen.

Behoudens investeringsvoorstellen in de openbare ruimte leggen wij u geen andere ruimte vragende voorstellen voor. De betreffende vervangingsinvesteringen hebben wij in de Toelichting Meerjarenperspectief in één tabel opgesomd. Achterin de voorliggende kadernota is een volledig 'Meerjaren Investeringsplan 2015-2019 (MIP)' van de lopende en nieuwe investeringen opgenomen. De finale besluitvorming over de vaststelling van de budgetten voor investeringen en de extra exploitatiebudgetten vindt plaats bij de integrale besluitvorming over de Programmabegroting 2016.

Door de ruimte vragende autonome ontwikkelingen en de voorstellen MIP ontstaat vanaf 2015 een begrotingstekort. Om het tekort vanaf 2016 te dekken doen wij u hiervoor een viertal voorstellen, die per onderwerp en met vermelding van het programma zijn weergegeven en toegelicht:

1. Bezuinigingsvoorstellen Kerntakendiscussie 2015;
2. Accommodatiebeleid;
3. Precariobelasting;
4. Sluitpost OZB.

In het traject naar de Programmabegroting 2016 gaan wij deze voorstellen uitwerken om deze meerjarig sluitend te maken.

Verder treft u achterin deze kadernota de begrotingswijziging 2015 aan, waarin alle financiële effecten die in deze kadernota zijn opgenomen en toegelicht zijn verwerkt.

## Gemeente Langedijk

### Voorstel aan de raad

Raadsvergadering van : 25 juni 2015

Agendanummer :

Portefeuillehouder : J. Nieuwenhuizen

Afdeling : Financiën

Opsteller : R.A.M. Burger

Onderwerp : Kadernota 2015–2019  
(..)

Programma : Alle programma's

**Gevraagde beslissing :**

1. het financiële effect van de in de Kadernota 2015–2019 opgenomen voorstellen voor het begrotingsjaar 2015 vast te stellen;
2. de wijziging van de begroting 2015 vast te stellen, inclusief het voorstel het saldo van de kadernota voor het begrotingsjaar 2015 van € 237.000 toe te voegen aan de algemene reserve;
3. het college op te dragen de Kadernota 2015–2019 als uitgangspunt te nemen voor het opstellen van de Programmabegroting 2016 en de meerjarenraming 2017–2019.

**Aanleiding/vraagstelling:**

De kadernota is de start van de nieuw op te stellen begroting van het komende jaar en de eerste integrale actualisering van financiën en beleid en heeft daarmee meerdere functies. Het vormt een onderdeel van de Langedijker budgetcyclus, zoals door de raad is vastgesteld.

## Mogelijke oplossingen/alternatieven :

### Inhoud:

1. De kadernota bevat het nieuwe financiële kader voor de nieuwe meerjarenbegroting. Het instrument beoogt de sturende en kaderstellende rol van de gemeenteraad te versterken. Dat gebeurt door de raad een eerste inzicht te geven in de financiële positie in het komende begrotingsjaar én de eerstvolgende drie jaren.
2. De raad wordt in de kadernota tevens met de 'autonome ontwikkelingen (1e kwartaalrapportage)' geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen van de eerste vier maanden van het lopende jaar.
3. Om de leesbaarheid en de integrale afweging van de autonome ontwikkelingen en de overige voorstellen te versterken hebben wij -evenals vorig jaar- de kadernota en de kwartaalrapportage in één document samengevoegd.

### Financiële aspecten:

De kadernota staat dit jaar in het teken van het structureel sluitend maken van de begroting. Rekening houdend met de getroffen verliesvoorzieningen in de Jaarstukken 2014 inzake de grondexploitaties en de wegvallende dekking van reserves voor kapitaallasten ontwikkelt het meerjarige tekort zich als volgt:

Samenvatting	2015	2016	2017	2018	2019
Programmabegroting 2015	-60	889	1.336	1.315	1.315
Totaal autonome ontwikkelingen	372	422	351	375	734
Totaal voorstellen MIP e.a.	28	148	155	171	208
<b>Totaal begrotingstekort</b>	<b>340</b>	<b>1.459</b>	<b>1.842</b>	<b>1.861</b>	<b>2.257</b>
<b>Voorstellen dekking begrotingstekort</b>					
Bezuinigingsvoorstellen Kerntakendiscussie 2015	0	-700	-700	-700	-700
Accommodatiebeleid	0	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Precariobelasting	-1.027	-2.054	-2.054	-2.054	-2.054
Kosten invoering en voorziening inning precariobelasting	450	1.250	600	0	0
Sluitpost OZB	0	0	0	0	0
<b>Begrotingssaldo na voorstellen Kadernota</b>	<b>-237</b>	<b>-45</b>	<b>-312</b>	<b>-893</b>	<b>-497</b>

### Kerntakendiscussie

De eerste oplossingsrichting voor u is de Kerntakendiscussie 2015. Voor een totaal van € 2 miljoen zijn bezuinigingsvoorstellen geformuleerd, waarmee alle bovenwettelijke inzet van de gemeente wordt geschrapt. Op 28 mei 2015 zijn het takenpakket en de voorliggende voorstellen besproken. Wij verwachten voor minimaal € 700.000 aan bezuinigingsvoorstellen vanuit de kerntakendiscussie te kunnen realiseren. Met die opbrengst is het mogelijk een sluitend meerjarenperspectief aan te bieden en het weerstandsvermogen te verbeteren.

Afhankelijk van uw keuzen is het mogelijk bezuinigingen in te boeken. Op basis van de besluitvorming over de takendiscussie wordt in het besluit van de kadernota een bedrag opgenomen ter dekking van het begrotingstekort. Voor de hierna nog ontbrekende dekking dienen de overige oplossingsrichtingen ingevuld te worden.

Wij stellen voor de belastingverordeningen in dezelfde raadsvergadering vast te laten stellen als de Programmabegroting 2016. Amendementen of aanvullende voorstellen om de lasten te verlagen leiden tot een verlaging van de lokale lastendruk en visa versa.

#### *Accommodatiebeleid*

De tweede oplossingsrichting heeft betrekking op het accommodatiebeleid. Op dit moment is er nog geen financiële opbrengst in te boeken. In de 2<sup>e</sup> helft van dit jaar verwachten wij u deze te kunnen aanbieden.

#### *Precario*

In deze kadernota stellen wij u voor om akkoord te gaan met de invoering van precario op de ondergrondse infrastructuur. Op basis van een quickscan wordt bij een gemiddeld tarief van € 2,25 per strekkende meter een opbrengst verwacht van € 0,9 miljoen. In de quickscan is uitgegaan van de heffing op het gas en elektranetwerk. De TV-, telefoon- en andere databekabeling is wettelijk vrijgesteld van precariobelasting in verband met het recht op vrije informatievergaring. Omdat er bij de drinkwatervoorziening sprake is van een exclusieve leveringsplicht en een basisbehoefte is het drinkwaternetwerk niet betrokken in de heffing. Deze quickscan wordt uitgewerkt en nader onderbouwd. Het resultaat hiervan verwachten wij in september aan te leveren.

Wij onderzoeken nog de mogelijkheid om ook het eigen rioolnetwerk te belasten met precario. Deze keuze zorgt ervoor dat burgers en bedrijven via de rioolheffing worden belast. Die belastingdruk is in tegenstelling tot de OZB niet gerelateerd aan de waarde van het onroerend goed (woonhuis, bedrijfspand e.d.).

De heffing op het rioolnetwerk zorgt direct voor een hogere belastingdruk in 2016 bij huishoudens. Dit geldt niet voor het gas en elektra-netwerk omdat de bedrijven die het gas en elektra distribueren bovengemeentelijk opereren. Dit sluit niet uit dat inwoners van Langedijk nu reeds betalen voor precario opgelegd in andere gemeenten.

U bepaalt de hoogte van het precariotarief. In de quickscan wordt uitgegaan van het landelijk gemiddelde tarief van € 2,25 per strekkende meter. Een van de deelnemers van Cocensus, de gemeente Hillegom, rekent een tarief van € 3,39. Wij rekenen in deze kadernota met een opbrengst van € 1.027.000 voor 2015 en € 2.054.000 m.i.v. 2016. Op basis van het onderzoek (gezamenlijk traject met de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Bergen) wordt nauwkeuriger het aantal meters leidingen en de juridische heffingsmogelijkheden bepaald. Met die informatie zijn definitieve tarieven te bepalen voor 2015 en 2016 die in november 2015 worden vastgesteld. Omdat aan de invoering van precario ook invoeringskosten en juridische risico's zijn verbonden nemen wij voor de jaren 2015 t/m 2017 invoeringsbudget en een voorziening voor de juridische risico's op.

#### *Sluitpost OZB*

In het plan van aanpak preventief toezicht is aangegeven dat een resterend begrotingstekort wordt betaald uit verhoging van de OZB. Via de precarioheffing en de takendiscussie wordt nu de noodzakelijke financiële dekking van het begrotingstekort gerealiseerd en is een extra verhoging van de OZB niet noodzakelijk.

Alternatief voor lastenverhoging is het beperken van het gemeentelijke takenpakket via de kerntakendiscussie. De afweging van de raad tussen lastenverzwaring en het gemeentelijke takenpakket maakt onderdeel uit van de kerntakendiscussie.

Met de voorstellen voor het structureel sluitend maken van het begrotingskader kan in de jaren tot 2019 het weerstandsvermogen verbeterd worden. Dit is belangrijk om de financiële risico's van o.a. grondexploitaties en de ontwikkelingen in het sociaal domein op te kunnen vangen. Doelstelling voor de komende periode is om via de trajecten kerntakendiscussie en accommodatiebeleid voldoende structurele besparingsmaatregelen te treffen waarmee de stijging van de lokale lastendruk wordt beperkt.

### *Afvalstoffenheffing*

Voor de afvalstoffenheffing zijn wij voornemens in 2016 het opgebouwde surplus van de voorziening afvalstoffenheffing via lastenverlichting terug te laten vloeien naar de huishoudens.

### *Bouwleges*

In de afgelopen begrotingen is sterk ingezet op kostendekkende legestarieven. Die keuze heeft er toe geleid dat belangrijke efficiency besparingen (kostenverlaging) zijn gerealiseerd bij de bouwleges. Ook heeft de keuze geleid tot hogere tarieven bouwleges mede door afname van het bouwvolume. Regionaal gezien zijn de tarieven hoog. De concurrentiepositie van de gemeente bij de uitgifte van bedrijventerreinen verslechtert hierdoor, met name voor nieuwe bedrijven die zich in onze regio willen vestigen. Voor 2016 onderzoeken wij op welke wijze wij de concurrentiepositie kunnen verbeteren en op welke wijze de hoogte van de bouwleges daarin een rol speelt.

### *Financiële risico's*

Naar de toekomst blijft op financieel terrein voorzichtigheid geboden voor onze gemeente. We onderscheiden op verschillende beleidsterreinen risico's, waarvan niet alle risico's door ons te beïnvloeden zijn:

- de taakvelden vanuit het Rijk die worden doorgeschoven naar de gemeente
- de geldstromen vanuit het Rijk die onder druk staan
- de Verbonden partijen zoals bijv. Halte Werk, waarvan de kosten moeilijk in te schatten zijn
- verplichtingen voortvloeiend uit afgegeven garanties
- de 3 decentralisaties met de open-einden-regelingen
- de bouwgrondexploitaties.

### *Preventief toezicht*

Op 4 december 2014 heeft het gemeentebestuur van Langedijk een gesprek gevoerd met de verantwoordelijk gedeputeerde, waarbij de gemeente heeft aangegeven langs welke lijnen het structurele begrotingstekort in de Programmabegroting 2015 opgelost kan worden. In het plan van aanpak is per oplossingsrichting de stand van zaken weergegeven. Ook is per oplossingsrichting aangegeven welke raadsbesluiten noodzakelijk zijn om tot een sluitende begroting te komen. Tot slot is ingegaan op de actuele financiële positie en is aangegeven in hoeverre de oplossingsrichtingen voldoende zijn om het begrotingsevenwicht te realiseren. Op basis van het plan van aanpak heeft de provincie de begroting 2015 goedgekeurd, maar wenst met (een vertegenwoordiging van) uw raad in gesprek te gaan om uw gemaakte stappen nader toe te lichten.

### *Weerstandsvermogen*

Met de toevoeging van de saldi van de kadernota aan de Algemene reserve verbetert het weerstandsvermogen met € 1.984.000 in de jaren 2015 – 2019. Dit is nog niet voldoende om het geconstateerde tekort aan weerstandscapaciteit bij de Jaarstukken 2014 (€ 5.237.000 inclusief grondexploitatie) op te lossen. Hiervoor is het ook noodzakelijk om de verkopen bouwkvavels te realiseren en daarmee de voorraad grond en bij behorende risico's te verminderen.

### **Rapportage/verantwoording/evaluatie:**

De volgende actualisering van de begroting 2015 vindt plaats bij de behandeling van de Eindejaarsrapportage 2015 met als sluitstuk de Jaarstukken 2015.

### **Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit:**

De Kadernota 2015 – 2019 (incl. de 1<sup>e</sup> Kwartaalrapportage 2015).

### **Stukken die voor de raad ter inzage liggen:**

Geen.

Zuid-Scharwoude, 29 mei 2015

Burgemeester en wethouders van Langedijk,

De secretaris,

De burgemeester,

E. Annaert

drs. J.F.N. Cornelisse



## Gemeente Langedijk

De raad van de gemeente Langedijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van , nummer ;

gelet op het bepaalde in artikelen 190 en 191 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. het financiële effect van de in de Kadernota 2015-2019 opgenomen voorstellen voor het begrotingsjaar 2015 vast te stellen;
2. de wijziging van de begroting 2015 vast te stellen, inclusief het voorstel het saldo van de kadernota voor het begrotingsjaar 2015 van € 237.000 toe te voegen aan de algemene reserve;
3. het college op te dragen de Kadernota 2015-2019 als uitgangspunt te nemen voor het opstellen van de Programmabegroting 2016 en de meerjarenraming 2017-2019.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Langedijk in zijn openbare vergadering van 25 juni 2015.

De voorzitter,

drs. J.F.N. Cornelisse

De griffier,

Drs. G.C.I. Kager CMC

## Meerjarenperspectief

Nr.	Onderwerp	2015	2016	2017	2018	2019
I	<b>Programmabegroting 2015</b>	<b>-60</b>	<b>889</b>	<b>1.336</b>	<b>1.315</b>	<b>1.315</b>
II	<b>Autonome ontwikkelingen</b>					
	<i>Takendiscussie</i>					
1a	Algemene taakstelling	218	218	218	218	218
1b	Begeleiding takendiscussie	21	0	0	0	0
	<i>Meerjarige effecten Jaarrekening 2014</i>					
2	Dekking verliesvoorziening Westerdel en voorziening Vroonermeer	363	389	390	392	388
	<i>Meerjarige effecten Eindejaarsrapportage 2014</i>					
3a	Vervallen huurinkomsten	20	20	20	20	20
3b	Schoonmaakkosten de Binding	19	19	19	19	19
	<i>Algemene uitkering</i>					
4a	Groot onderhoud verdeelstelsel	0	-105	-210	-210	-210
4b	Decembercirculaire	-31	-19	-15	-17	6
4c	Nadelig effect onderuitputting voor 2015	69	0	0	0	0
4d	Objectivering maatstaven budgetten Sociaal Domein	0	308	617	925	925
4e	Opvang effect objectivering maatstaven budgetten Sociaal Domein	0	-308	-617	-925	-925
	<i>Overige autonome ontwikkelingen</i>					
5	Afspraken Waterplan	15	0	0	0	0
6a	Kosten Onderzoek bestuurlijke toekomst	23	0	0	0	0
6b	Subsidie Onderzoek bestuurlijke toekomst	-11	0	0	0	0
7	Kosten invoeringstraject VPB	25	0	0	0	0
8	Veiligheidsregio NHN: kleine afwikkelingsverschillen	5	0	0	0	0
9	Extra accountantskosten ivm preventief toezicht	8	0	0	0	0
10	Hogere opbrengst pacht gem. gronden en verhuur snippergroen	-53	-53	-53	-53	-53
11	Kosten Herdenking 4 en 5 mei	4	2	2	2	2
12	Extra kosten opvang zwerfdieren	6	6	6	6	6
13	Extra kosten verzekering WGA	45	45	45	45	45
14	Afbouw inzet Vaartoezicht stopt m.i.v. 2017	-5	-10	-15	-15	-15
15	Lagere kapitaallasten activa	-109	-242	-268	-303	-448
16	Wegvallen dekking kapitaallasten reserve onderwijshuisvesting	0	0	0	0	445

Nr.	Onderwerp	2015	2016	2017	2018	2019
17	Extra kosten bestemmingsplannen	15	20	0	0	0
18	Lagere rentelasten	-275	0	0	0	0
19	Extra beheerlasten door areaaluitbreiding	0	130	210	269	309
20	Vervallen pachtopbrengst TC Langedijk	0	2	2	2	2
	<b>Totaal autonome ontwikkelingen</b>	<b>372</b>	<b>422</b>	<b>351</b>	<b>375</b>	<b>734</b>
<b>III</b>	<b>Voorstellen MIP e.a. (keuze raad)</b>					
1	Voorstellen MIP (vervangingsinvesteringen)	28	148	155	171	208
2a	Bijdrage reconstructie kruispunten N-504	0	0	355	0	0
2b	Bijdrage reconstructie kruispunten N-504 uit reserve	0	0	-355	0	0
	<b>Totaal voorstellen MIP e.a.</b>	<b>28</b>	<b>148</b>	<b>155</b>	<b>171</b>	<b>208</b>
<b>IV</b>	<b>Saldo begroting inclusief autonome ontwikkelingen en voorstellen MIP e.a.</b>	<b>340</b>	<b>1.459</b>	<b>1.842</b>	<b>1.861</b>	<b>2.257</b>
<b>V</b>	<b>Voorstellen dekking begrotingstekort</b>					
1	Bezuinigingsvoorstellen Kerntakendiscussie 2015	0	-700	-700	-700	-700
2	Accommodatiebeleid	0	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
3a	Precariobelasting	-1.027	-2.054	-2.054	-2.054	-2.054
3b	Kosten invoering en voorziening inning precariobelasting	450	1.250	600	0	0
4	Sluitpost OZB	0	0	0	0	0
	<b>Totaal voorstellen dekking begrotingstekort</b>	<b>-577</b>	<b>-1.504</b>	<b>-2.154</b>	<b>-2.754</b>	<b>-2.754</b>
<b>VI</b>	<b>Totaal Kadernota 2015-2019</b>	<b>-237</b>	<b>-45</b>	<b>-312</b>	<b>-893</b>	<b>-497</b>

## Toelichting Meerjarenperspectief

### I Programmabegroting 2015

Het saldo van de Programmabegroting 2015 is het begin van het financiële meerjarenperspectief in de Kadernota 2015-2019. Dit is het saldo voor verrekening met de Algemene reserve.

### II Autonome ontwikkelingen

#### 1. Takendiscussie

##### a. Algemene taakstelling

Bij amendement van de Programmabegroting 2015 is een bedrag van € 218.000 opgenomen als algemene taakstelling aanvullend op de taakstellingen die noodzakelijk zijn om het structurele begrotingstekort op te lossen.

##### b. Begeleiding takendiscussie

Voor het begeleiden van de takendiscussie is een opdracht verleend aan adviesbureau EY. De hiervoor noodzakelijke middelen bedragen € 21.000.

#### 2. Meerjarige effecten Jaarrekening 2014

In de jaarrekening 2014 zijn voorzieningen getroffen in de grondexploitatie Westerdel en ten behoeve van onze bijdrage in Vroonermeer Noord. Omdat de reserve Bouwgrondexploitatie niet meer toereikend was is een beroep gedaan op een reserve die belegd is ter dekking van kapitaallasten gemeentehuis en de Binding. Deze kapitaallasten, circa € 0, 4 mln. komen nu ten laste van het begrotingsaldo.

#### 3. Meerjarige effecten Eindejaarsrapportage 2014

##### a. Vervallen huurinkomsten

De huurinkomsten (samen € 20.000) van het jeugdhuis Sint Pancras en Het Behouden Huis zijn vervallen.

##### b. Schoonmaakkosten De Binding

Door SSL worden kosten voor schoonmaak gemaakt voor het theater en aula in de Binding. Deze kosten werden tot voor kort door de gemeente gemaakt en gesubsidieerd. Bij de begrotingswijziging als gevolg van het wegvallen van deze schoonmaakkosten voor de gemeente, is de subsidie voor SSL ook naar beneden bijgesteld. De eigen schoonmaakkosten die SSL maakt, hadden echter in de subsidie verdisconteerd moeten blijven. Tevens is de subsidie voor het beheer geactualiseerd.

#### 4. Algemene uitkering

##### a. Groot onderhoud verdeelstelsel

Eind maart zijn de uitkomsten van de 2<sup>e</sup> fase van het groot onderhoud verdeelstelsel bekend gemaakt. Het betreft hier een nieuwe verdeling van de clusters Werk en inkomen, Brandweer en Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. De globale uitkomst van de herverdeling is dat grote gemeenten erop achteruit gaan en dat kleinere gemeenten voordeel hebben bij de nieuwe verdeling. De gemeente Langedijk kan een structureel voordeel verwachten van € 210.000. Op 26 maart heeft het Ministerie van BZK een toelichting gegeven op de 2<sup>e</sup> fase groot onderhoud. Hierin heeft men het over een ingroeiperiode van 2 jaar. Hoewel dit nog niet definitief is (er doen ook geruchten de ronde dat er aansluiting met de groei binnen het sociaal domein gezocht wordt), gaan we daar vooralsnog wel vanuit.

*b. Decemercirculaire*

De decemercirculaire was de derde gemeentefondscirculaire van 2014. De decemercirculaire is geen bijstelmoment voor het accres. Het karakter van de circulaire is vooral het afwikkelen van de laatste zaken van het uitkeringsjaar 2014.

*c. Nadelig effect onderuitputting voor 2015*

Er sprake is van lagere rijksuitgaven. Vanwege het uitgangspunt dat lagere rijksuitgaven leiden tot een lagere algemene uitkering, de zogenaamde normeringsmethodiek, zullen wij hierdoor naar verwachting 'samen de trap af gaan'. Wij verwachten een korting van circa 5 punten op de uitkeringsfactor wat voor de gemeente Langedijk neerkomt op een korting van ongeveer € 69.000 in 2015.

*d. en e. Objectivering maatstaven budgetten Sociaal domein*

De uitkomsten van de overgang van het historisch naar objectief verdeelmodel voor de Wmo en Jeugdzorg en de nieuwe verdeling WSW zijn bekendgemaakt, dan wel te berekenen. Onzekerheid hierbij is dat het omrekenen van de bedragen over 2015 betreft, terwijl het objectief verdeelmodel in 2016 ingaat. Daarnaast is het ingroeipad nog onderwerp van discussie. Dit zal in de meicirculaire 2015 bekend worden gemaakt. Voor de Kadernota gaan wij uit van een ingroeiperiode van 3 jaar. Wij gaan er vanuit dat de nadelen in het sociaal domein opgevangen worden door een lagere zorgvraag binnen het desbetreffende programma en/of een goedkopere zorgvraag. Via de inkoop 2016 en de vernieuwde aanpak van de gemeente kan minder en/of goedkopere zorg aan onze burgers worden verleend, die toch passend is voor de problematiek van deze burgers. Gelet op de hoogte van de landelijke kortingen houdt de gemeente een financieel risico dat de kosten onvoldoende mee dalen. Op basis van de realisatie 2015 en de inkoopresultaten 2016 is meer inzicht te geven in deze ontwikkeling en de uitkomsten hiervan nemen wij mee bij de opstelling van de Programmabegroting 2016.

**Overige autonome posten**

5. *Afspraken Waterplan*

In 2012 is het Waterplan Harenkarspel – Langedijk 2012-2016 vastgesteld. Hierin zijn afspraken met het Hoogheemraadschap gemaakt over uit te voeren watermaatregelen en de verdeling van de kosten daarvan.

In 2015 vinden de werkzaamheden plaats en daarvoor is budget beschikbaar. Voor de kosten van het integraal onderzoek (ruimtelijk en technisch) naar verbetering van het watersysteem als onderdeel van de waterstructuurvisie Noord- en Zuid-Scharwoude is dit nog niet het geval. Het gaat om een eenmalig bedrag in 2015.

6. *Onderzoek bestuurlijke toekomst (extra kosten en subsidie)*

- a. De onderzoekskosten naar de bestuurlijke toekomst van Langedijk bedragen € 22.500.
- b. 50% wordt vergoed door de Provincie.

7. *Kosten invoeringstraject VPB*

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (vpb) gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Voor het invoeringstraject trekken de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk samen op zodat op een efficiëntere wijze de begeleiding wordt ingezet. Voor ondersteuning en strategische ondersteuning bij het invoeringstraject is € 25.000 noodzakelijk.

8. *Veiligheidsregio NHN: saldo kleine afwikkelingsverschillen*  
Bij de overdracht van de brandweer naar de Veiligheidsregio zijn kleine afwikkelingsverschillen verrekend.
9. *Extra accountantskosten i.v.m. preventief toezicht*  
De kosten van de accountant voor de controle van de jaarstukken vallen € 8.000 hoger uit in verband met preventief toezicht. Conform de procedure is dit gemeld aan de auditcommissie en voorzien van een positief advies gemeld aan de raad.
10. *Hogere opbrengst pacht gemeentelijke gronden en verhuur snippergroen*  
Al enige tijd loopt de inventarisatie en actualisatie van de eigendomsverhoudingen van groenstroken en stukjes grond. Pachtcontracten en huurovereenkomsten worden als gevolg daarvan aangepast aan de huidige situatie met marktconforme prijzen.
11. *Kosten herdenking 4 en 5 mei*  
Met de kosten van de herdenking van 4 mei en de viering van de bevrijding op 5 mei is in de begroting geen rekening gehouden. De kosten voor de herdenking zijn jaarlijks terugkerende kosten. De kosten voor het vieren van de bevrijding op 5 mei komen eens in de 5 jaar voor.
12. *Extra kosten opvang zwerfdieren*  
In maart 2014 hebben 7 gemeenten uit de Regio Alkmaar een intentieovereenkomst getekend. De samenwerkende gemeenten hebben daarna een dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Hierin maken de gemeenten dezelfde afspraken met de dierenbescherming. Het budget dient te worden opgehoogd met € 6.200.
13. *Extra kosten verzekering WGA*  
De verzekering op grond van de regeling 'Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA)' waarvoor de gemeente eigen risicodragers is, is € 45.000 duurder geworden.
14. *Afbouw inzet vaartoezicht stopt m.i.v. 2017*  
Het aangenomen amendement van de raad van 12 november 2013 over het vaartoezicht stelt dat het budget in drie jaar wordt afgebouwd: in 2015 naar € 10.000, in 2016 naar € 5.000 en in 2017 naar € 0.
15. *Lagere kapitaallasten activa*  
Naar aanleiding van de jaarstukken 2014 zijn de kapitaallasten opnieuw berekend. Betreft vrijval n.a.v. volledig afgeschreven investeringen. De hogere kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen zijn geraamd onder III MIP keuze raad.
16. *Wegvallen dekking kapitaallasten reserve onderwijshuisvesting*  
In de programmabegroting 2015 is de volledige reserve onderwijshuisvesting ingezet ter dekking van de kapitaallasten. M.i.v. 2019 is er dan geen dekking meer en komen de nog resterende kapitaallasten € 445.000 volledig ten laste van de exploitatie.

17. *Extra kosten bestemmingsplannen*

In 2014 is eerst een beheersverordening opgesteld voordat met de werkzaamheden van het bestemmingsplan Oudkarspel kon worden begonnen. Een deel van deze werkzaamheden zullen daarom in 2015 plaatsvinden. In de periode 2015-2017 wordt het bestemmingsplan Buitengebied herzien. Bij de aanbesteding is gebleken dat een Milieu Effectrapportage (MER) noodzakelijk is. Deze extra kosten passen niet binnen het huidige budget.

18. *Lagere rentelasten*

Op basis van de huidige financieringsbehoefte en voordelige rentestand verwachten wij een rentevoordeel in 2015 van € 275.000.

19. *Extra beheerlasten door areaal uitbreiding*

De openbare ruimte van de verschillende uitbreidingsgebieden (w.o. Broekerplein, Westerdel ) wordt gefaseerd in beheer genomen. De bijbehorende beheerbudgetten zijn geactualiseerd naar de nieuwe fasering van verwachte opleveringen. Hierbij is ook de verwachte opbrengst van OZB meegenomen.

20. *Vervallen pachtopbrengst TC Langedijk*

Aan de Tennisvereniging Langedijk is in januari 2015 een strook grond (€ 32.000) verkocht. Hierdoor komt de pachtopbrengst (€ 2.000) vanaf 2015 derhalve te vervallen. De verkoopopbrengst is onder aftrek van het pachtbedrag (€ 30.000) in de reserve Accommodatiebeleid gestort.

### III **Voorstellen MIP e.a. (keuze raad)**

*Vervangingsinvesteringen*

Voor wegen, verkeersmaatregelen, kunstwerken en verlichting in de openbare ruimte zijn vervangingsinvesteringen geraamd plus de bijbehorende kapitaallasten. De kapitaallasten van de vervangingsinvesteringen lopen op tot ca. € 200.000 in 2019 en kunnen worden gedekt uit de vrijval van kapitaallasten van volledig afgeschreven investeringen (autonome post herberekening kapitaallasten activa).

*Bijdrage reconstructie kruispunten N504*

De provincie heeft om een financiële bijdrage (€ 355.050) gevraagd voor de reconstructie van de kruispunten N504 met de Voorburggracht/Dorpsstraat en Oostelijke Randweg/Spoorstraat. Het college heeft in mei 2013 besloten om een eventuele bijdrage voor de aanpassingen van de N504 uit de reserve Infrastructurele aanpassingen met een regionaal karakter (v/h Bijdrage in reconstructie N242) te betalen. De stand van deze reserve is per 1-1-2015 € 442.000.

## V Voorstellen dekking begrotingstekort

### 1. Bezuinigingsvoorstellen Kerntakendiscussie 2015

Het college verwacht een minimale opbrengst van € 700.000. Afhankelijk van de verdere behandeling van de kerntakendiscussievoorstellen wordt de definitieve opbrengst bepaald.

### 2. Accommodatiebeleid

In december 2014 heeft de gemeenteraad de beleidsnota accommodatiebeleid vastgesteld en kennis genomen van het daarbij behorende uitwerkingsplan.

Er zijn inmiddels diverse besprekingen gevoerd met verenigingen en instellingen. In sommige gevallen is nog sprake van oriënterend overleg. Wij geven de verenigingen en instellingen daarmee de ruimte (tijd) om zich te beraden op hun posities en toekomstmogelijkheden.

Wij informeren uw raad in de tweede helft van dit jaar met een voortgangsrapportage over de uitvoering van het accommodatiebeleid. Daarbij geven wij u voor zover dat dan mogelijk is, inzicht in de financiële aspecten van het beleid.

### 3. a. Precariobelasting

In deze kadernota stellen wij u voor om akkoord te gaan met de invoering van precario op de ondergrondse infrastructuur. Zie de toelichting in het raadsvoorstel.

#### b. Kosten invoering precariobelasting

Omdat aan de invoering van precario ook invoeringskosten en juridische risico's zijn verbonden nemen wij voor de jaren 2015 t/m 2017 invoeringsbudget en een voorziening voor de juridische risico's op.

### 4. Sluitpost OZB en ontwikkeling belastingdruk

In het plan van aanpak preventief toezicht is aangegeven dat een resterend begrotingstekort wordt betaald uit verhoging van de OZB. Via de precarioheffing en de takendiscussie wordt nu de noodzakelijke financiële dekking van het begrotingstekort gerealiseerd en is een extra verhoging van de OZB niet noodzakelijk. Alternatief voor lastenverhoging is het beperken van het gemeentelijke takenpakket via de kerntakendiscussie.

## VI Totaal Kadernota 2015-2019

Het totaal van de kadernota levert meerjarig een positief resultaat op. Wij stellen voor dit positieve resultaat toe te voegen aan de Algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.



## Bijlagen

### Begrotingswijziging

	Primitieve begroting 2015		Mutaties Kadernota		Begroting na wijziging	
	lasten	batens	lasten	batens	lasten	batens
Apparaatskosten	33.356	-33.356	2.423	-2.423	35.779	-35.779
Besturen en burgers	5.165	-365	128	-11	5.293	-376
Veiligheid	2.062	0	-40	-8	2.022	-8
Werkgelegenheid	168	0	32	0	200	0
Onderwijs	3.206	-92	-200	0	3.006	-92
Cultuur	1.408	-43	62	21	1.470	-22
Ruimtelijke ordening	11.946	-11.505	-3.975	4.861	7.971	-6.644
Milieu en volksgezondheid	507	0	88	-15	595	-15
Sociaal domein	14.720	-5.822	9.298	1.349	24.017	-4.473
Openbare ruimte	13.259	-7.082	2.802	-27	16.061	-7.108
Algemene dekkingsmiddelen	10.922	-38.402	-9.862	-1.497	1.059	-39.899
Onvoorzien	50	0	0	0	50	0
<b>Totaal saldo van baten en lasten</b>	<b>96.769</b>	<b>-96.667</b>	<b>755</b>	<b>2.252</b>	<b>97.524</b>	<b>-94.416</b>
	<b>101</b>	<b>N</b>	<b>3.007</b>	<b>N</b>	<b>3.108</b>	<b>N</b>
Mutaties reserves	2.761	-2.922	17.523	-20.707	20.284	-23.630
<b>Resultaat</b>	<b>99.530</b>	<b>-99.589</b>	<b>18.279</b>	<b>-18.456</b>	<b>117.808</b>	<b>-118.045</b>
	<b>-60</b>	<b>V</b>	<b>-177</b>	<b>V</b>	<b>-237</b>	<b>V</b>

## Meerjareninvesteringsplan

prog	Bron	form	Omschrijving investering	st	cr	pos	dek.	jaar	plan.	ink.	uitg.	saldo	2015	2016	2017	2018	2019
------	------	------	--------------------------	----	----	-----	------	------	-------	------	-------	-------	------	------	------	------	------

### Bestaande begroting

#### Vervangingsinvesteringen bedrijfsvoering (VIB)

##### 1. investeringen in uitvoering

APP			Automatisering en informatisering	R		IU	V605	2015	1.347	0	906	440	440	0	0	0	0
Subtotaal									1.347	0	906	440	440	0	0	0	0

##### 2. investeringen niet in uitvoering

APP			Automatisering en informatisering	P		PL	V605	DIV	2.572	0	0	2.572	955	599	795	222	0
APP			Materieel openbare werken	P		PL		DIV	951	0	0	951	31	740	128	0	52
Subtotaal									3.523	0	0	3.523	986	1.339	923	222	52

#### Totaal vervangingsinvesteringen bedrijfsvoering

<b>4.870</b>	<b>0</b>	<b>906</b>	<b>3.963</b>	<b>1.426</b>	<b>1.339</b>	<b>923</b>	<b>222</b>	<b>52</b>
--------------	----------	------------	--------------	--------------	--------------	------------	------------	-----------

#### Vervangingsinvesteringen programma's (VIP)

##### 1. investeringen in uitvoering

VIP	vGRP2011-2015		GRP 2011-2015	R	1,3	IU	V704	2015	6.658		2.643	4.015	4.015				
VIP	OV Beheerplan	2013-028	Vervangingsinvesteringen OV	R	4,1	IU	V601	2015	408		321	87	87				
Subtotaal									7.066	0	2.964	4.102	4.102	0	0	0	0

prog	Bron	form	Omschrijving investering	st	cr	pos	dek.	jaar	plan.	ink.	uitg.	saldo	2015	2016	2017	2018	2019
<b>2. investeringen niet in uitvoering</b>																	
OR	OV Beheerplan	2013-028	Vervangingsinvesteringen OV	P	4,1	PL	V601	DIV	486	0	0	486	20	20	446	0	0
VIP	Dorpsplatform	2014-010	Aanleggen verhoogd trottoir Noordeinde Sint Pancras	P		PL	-	2015	10			10	10				
VIP	Beheerplan wegen	2014-005	Rehabilitatie Ambachtsdijk	P		PL	-	2018	158			158				158	
VIP	Beheerplan wegen	2014-008	Rehabilitatie Geestweg	P		PL	-	2018	160			160				160	
VIP	Beheerplan wegen	2014-007	Rehabilitatie Kerkmeerweg	P		PL	-	2018	666			666				666	
VIP	Beheerplan wegen	2014-006	Rehabilitatie Langebalkweg	P		PL	-	2018	247			247				247	
VIP	Beheerplan wegen	2014-009	Rehabilitatie Loopakker	P		PL	-	2018	88			88				88	
VIP	Beheerplan wegen	2014-003	Rehabilitatie Nauertogt BoL Westelijke Randweg - N245)	P		PL	-	2017	702			702			702		
VIP	Beheerplan wegen	2014-003	Rehabilitatie Nauertogt Koedijk (N245 - Kanaaldijk)	P		PL	-	2017	581			581			581		
VIP	Beheerplan wegen	2014-004	Rehabilitatie Westelijke Randweg (N504 - Vroedschap)	P		PL	-	2016	937			937		937			
Subtotaal									4.035	0	0	4.035	30	957	1.729	1.319	0

**Totaal vervangingsinvesteringen programma's**

<b>11.101</b>	<b>0</b>	<b>2.964</b>	<b>8.137</b>	<b>4.132</b>	<b>957</b>	<b>1.729</b>	<b>1.319</b>	<b>0</b>
---------------	----------	--------------	--------------	--------------	------------	--------------	--------------	----------

**Overige investeringen bedrijfsvoering (OIB)**
**1. investeringen in uitvoering**

OIB			Automatisering en informatisering	P		PL	V605	DIV	257	0	0	257	227	30	0	0	0
Subtotaal									257	0	0	257	227	30	0	0	0

prog	Bron	form	Omschrijving investering	st	cr	pos	dek.	jaar	plan.	ink.	uitg.	saldo	2015	2016	2017	2018	2019
------	------	------	--------------------------	----	----	-----	------	------	-------	------	-------	-------	------	------	------	------	------

### Overige investeringen programma's (OIO)

#### 1. investeringen in uitvoering

OIO		2013-085 2014-011	Aanpassing Kasteelstraat	R	3,6	IU	V601	2015	54	re	7	47	47				
OIO	IIP 2013-2023	2013-010	Raadhuisbuurt NSW - rehabilitatie verharding	P	4,1	IU	-	2015	141		4	136	136				
OIO		2013-086	Rehabilitatie bomenbuurt Sint Pancras	R	4,1	IU	V601	2015	510		45	465	465				
OIO		2013-002	COMBI Rehabilitatie Bovenweg (tussen spoor en Vinkenlaan) Voorburggracht (tussen N504 en Zaagmolenweg) Voorburggracht (tussen Zaagmolenweg en Kasteelstraat)	R	4,4	IU	V601	2015	2.845	-830	883	1.132	1.132				
Subtotaal									3.550	-830	939	1.780	1.780	0	0	0	0

#### 2. investeringen niet in uitvoering

OIO			Ondergrondse afvalcontainers	P	1,3	PL	-	2015	149		0	149	149				
OIO			Ondergrondse afvalcontainers	P	1,3	PL	-	2016	67		0	67		67			
OIO	Amendement 19-06-2013	2014-027	Doorvaarbaarheid Zandsloot/Bindingspad	P		PL	V601	2015	340			340	340				
OIO	IIP 2013-2023	2013-009	COMBI Oranjebuurt deel 2 NSW - noodherstel verharding (rehabilitatie)	P	4,1	PL	-	2016	54			54		54			
OIO	IIP 2013-2023	2013-012	COMBI Verharding Eilandspad BoL rehabilitatie	P	4,1	PL	-	2015	44			44	44				
OIO	IIP 2013-2023	2013-018	Dokter Wilminkstraat - verharding rehabilitatie	P	4,1	PL	-	2017	155			155			155		
OIO	IHP 2013	2014-011	Investeringen onderwijshuisvesting (IHP) (Baken)	P	-	PL	-	2015	950			950	950				

prog	Bron	form	Omschrijving investering	st	cr	pos	dek.	jaar	plan.	ink.	uitg.	saldo	2015	2016	2017	2018	2019
OIO	IHP 2013	2014-011	Investeringen onderwijshuisvesting (IHP) (Maria/Duizend Eilanden)	P	-	PL	-	2015	335			335	335				
OIO	IHP 2013	2014-011	Investeringen onderwijshuisvesting (IHP) (OBS Barnewiel)	P	-	PL	-	2015	270			270	270				
OIO	IHP 2013	2014-011	Investeringen onderwijshuisvesting (IHP) (Sint Maarten)	P	-	PL	-	2015	450			450	450				
OIO	IHP 2013	2014-011	Investeringen onderwijshuisvesting (IHP) (Steltloper/Paus Johannes)	P	-	PL	-	2015	2.330			2.330	2.330				
OIO	Verkeer/vervoerplan	2014-004	Aanleg rotonde Westelijke Randweg - Geestweg	P		PL	-	2016	550			550		550			
OIO	Verkeer/vervoerplan	2014-004	Aanleg rotonde Westelijke Randweg - Loopakker	P		PL	-	2016	550			550		550			
OIO	Verkeer/vervoerplan	2014-003	Meerkosten verbreden Nauertogt (N245 - Veertweg) tot 7 meter	P		PL	-	2017	40			40			40		
OIO	Verkeer/vervoerplan	2014-004	Meerkosten verbreden Westelijke Randweg (Molenkade - Vroedschap) tot 7 meter	P		PL	-	2016	120			120		120			
Subtotaal									6.404	0	0	6.404	4.868	1.341	195	0	0

**Totaal overige investeringen**

10.211	-830	939	8.441	6.875	1.371	195	0	0
--------	------	-----	-------	-------	-------	-----	---	---

**Totaal investeringen bestaande begroting**

26.182	-830	4.809	20.541	12.433	3.667	2.847	1.541	52
--------	------	-------	--------	--------	-------	-------	-------	----

prog	Bron	form	Omschrijving investering	st	cr	pos	dek.	jaar	plan.	ink.	uitg.	saldo	2015	2016	2017	2018	2019
------	------	------	--------------------------	----	----	-----	------	------	-------	------	-------	-------	------	------	------	------	------

## Voorstellen nieuwe begroting

### Vervangingsinvesteringen bedrijfsvoering (VIB)

VIB			Automatisering en informatisering	P		VSO		2018	150			150				72	78
			Subtotaal						150	0	0	150	0	0	0	72	78

### Vervangingsinvesteringen programma's (VIP)

VIP		2015-018	Rehabilitatie De Swaan	P		VSO		2019	380			380					380
VIP	Beheerplan wegen	2014-001	Rehabilitatie Oostelijke Randweg (Langebalkweg - J. van Stolbergstraat)	P		VSO	-	2015	810			810	810				
VIP		2015-017	Rehabilitatie Oostelijke Randweg (Veilingweg-J. van Stolbergstraat)	P		VSO		2019	161			161					161
VIP		2015-015	Rehabilitatie Pieter Zeemanweg	P		VSO		2019	323			323					323
VIP		2015-014	Rehabilitatie Vronermeerweg	P		VSO		2019	503			503					503
VIP	Beheerplan wegen	2014-002	Rehabilitatie Westelijke Randweg (N504 - Kasteelstraat)	P		VSO	-	2015	0			0	0				
VIP		2015-016	Vervanging armaturen	P		VSO		2018	47			47				47	
VIP		2015-016	Vervanging armaturen	P		VSO		2019	148			148					148
VIP		2015-013	Vervanging balkenlijn Noorderplas	P		VSO		2016	40			40		40			
VIP		2015-012	Vervanging damwanden brug Karper	P		VSO		2016	18			18		18			
VIP		2015-010	Vervanging damwanden diverse locaties	P		VSO		2018	81			81				81	
VIP		2015-011	Vervanging damwanden vaarduiker Mayersloot	P		VSO		2016	23			23		23			
VIP		2015-008	Vervanging kade Veilingweg	P		VSO		2017	200			200			200		

prog	Bron	form	Omschrijving investering	st	cr	pos	dek.	jaar	plan.	ink.	uitg.	saldo	2015	2016	2017	2018	2019
VIP		2015-009	Vervanging steigers Rietvoorn	P		VSO		2016	49			49		49			
VIP		2015-007	Voorbereiding vervanging kade Veilingweg	P		VSO		2016	30			30		30			
Subtotaal									2.813	0	0	2.813	810	160	200	128	1.515

### Overige investeringen (OIO)

OIO		2015-002	Herinrichting omliggend openbaar gebied project Veilingterrein	V		VSO		2015	395			395	395				
OIO	Verkeer en vervoerplan	2014-002	Aanpassen kruispunten Hopmansweg en Kasteelstraat na rehabilitatie Westelijke Randweg	P		VSO	-	2015	630	-315		315	315				
OIO		2015-005	COMBI Reconstructie en inrichting Oranjebuurt deel 2 NSW	P		VSO		2018	282			282				282	
OIO		2015-006	COMBI Reconstructie Spoorstraat OK	P		VSO		2016	37			37		37			
OIO		2015-017	Oversteekvoorziening Oostelijke Randweg - J. van Stolbergstraat	P		VSO		2019	30			30					30
Subtotaal									1.374	-315	0	1.059	710	37	0	282	30

### Totaal nieuwe investeringen

4.337	-315	0	4.022	1.520	197	200	482	1.623
-------	------	---	-------	-------	-----	-----	-----	-------

prog	Bron	form	Omschrijving investering	st	cr	pos	dek.	jaar	plan.	ink.	uitg.	saldo	2015	2016	2017	2018	2019
------	------	------	--------------------------	----	----	-----	------	------	-------	------	-------	-------	------	------	------	------	------

**Samenvatting**

Totaal bestaande begroting

Totaal nieuwe investeringen

**Totaal**

26.182	-830	4.809	20.541	12.433	3.667	2.847	1.541	52
4.337	-315	0	4.022	1.520	197	200	482	1.623
<b>30.519</b>	<b>-1.145</b>	<b>4.809</b>	<b>24.563</b>	<b>13.953</b>	<b>3.864</b>	<b>3.047</b>	<b>2.023</b>	<b>1.675</b>



**Specificatie aanvragen nieuwe investeringen**

investering	krediet	kapitaallasten				
		2015	2016	2017	2018	2019
Rehabilitatie De Swaan	380.000					7.030
Rehabilitatie Oostelijke Randweg (Langebalkweg - J. van Stolbergstraat)	810.000	14.985	70.470	68.972	67.473	65.975
Rehabilitatie Oostelijke Randweg (Veilingweg-J. van Stolbergstraat)	161.000					2.979
Rehabilitatie Pieter Zeemanweg	323.000					5.976
Rehabilitatie Vronermeerweg	503.000					9.306
Vervanging armaturen	195.000				870	7.610
Vervanging balkenlijn Noorderplas	40.100		742	3.489	3.415	3.340
Vervanging damwanden brug Karper	17.500		324	1.523	1.490	1.458
Vervanging damwanden diverse locaties	80.500				1.489	7.004
Vervanging damwanden vaarduiker Mayersloot	23.000		426	2.001	1.958	1.916
Vervanging kade Veilingweg	200.200			3.704	17.417	17.047
Vervanging steigers Rietvoorn	48.600		899	4.228	4.138	4.048
Vorbereiding vervanging kade Veilingweg	30.000		555	7.110	6.888	6.666
Herinrichting omliggend openbaar gebied project Veilingterrein	395.265	7.312	34.388	33.657	32.926	32.194
Aanpassen kruispunten Hopmansweg en Kasteelstraat na rehab. Westelijke Randweg	315.000	5.828	39.060	26.822	26.240	25.657
COMBI Reconstructie en inrichting Oranjebuurt deel 2 NSW	282.000				5.217	24.534
COMBI Reconstructie Oosterstraat NSW						
COMBI Reconstructie Spoorstraat OK	37.000		685	3.219	3.151	3.082
Oversteekvoorziening Oostelijke Randweg - J. van Stolbergstgraat	30.000					555
<b>Subtotaal</b>		<b>28.125</b>	<b>147.549</b>	<b>154.725</b>	<b>172.672</b>	<b>225.822</b>
<b>Dekking uit reserves</b>					<b>-1.332</b>	<b>-18.507</b>
<b>Totaal</b>		<b>28.125</b>	<b>147.549</b>	<b>154.725</b>	<b>171.339</b>	<b>207.868</b>

## Reserves

nr.	Reserve	Stand JR2014	2015	2016	2017	2018	2019	saldo
			mutaties	mutaties	mutaties	mutaties	mutaties	
101	Algemene reserve	-4.708	7.322					2.614
	<i>Saldo Kadernota 2015-2019</i>		237	45	312	893	497	1.984
601	Investerings maatschappelijk nut	3.342	-938	-20	-446			1.938
602	Bovenwijkse investeringen	389	56	51	75	62	73	706
603	Toekomstige sportontwikkelingen	29						29
604	Bouwgrondexploitatie	128	424	-93	-91	-83	-43	242
605	Vervanging automatisering	215	152	-1	-87	-168	-111	0
606	Financiering onderwijshuisvesting	2.409	-907	-553	-525	-424	0	0
607	Investerings met economisch nut	14.302	-9.282	-294	-309	-351	-354	3.712
609	Innovatiefonds Wmo	17						17
612	Infrastr. aanpassingen reg. karakter	442			-355			87
613	Verkeersonderzoeken	49						49
614	Groot onderhoud gebouwen	1.204	-164	-395	-61	-61	-61	462
619	Groot onderhoud bewegwijzering	89						89
620	Groot onderhoud openbare ruimte	1.188	-39	121	-28	97	97	1.436
621	Accommodatiebeleid		30					30
	<b>Totaal</b>	<b>19.095</b>	<b>-3.109</b>	<b>-1.139</b>	<b>-1.515</b>	<b>-35</b>	<b>98</b>	<b>13.395</b>

## Voorzieningen

Nr.	Voorziening	stand
		01-01-2015
702	Spaarvoorziening riolering	0
703	Pensioenverpl. vm.pers. GA	17
704	Schadepot kernis ZSW	3
705	Pensioenverpl. college	1.498
710	Wachtgelden vm wethouders	125
711	Bijdrage Vroonermeer Noord	900
712	Verlies garantstelling	850
713	Egalisatie huishoudelijk afval	1.231
714	Egalisatie riolering	604
	Totaal	5.228

## Moties en amendementen